

Hazánkba érkezett az ENSZ főtitkára

(Folytatás az 1. oldalról.)

államok közötti jó viszony helyreállítását, a kölcsönösen előnyös együttműködés fejlesztését szolgálja.

A továbbiakban Lázár György hangsúlyozta, hogy az ENSZ alapokmányában lefektetett célok és elvek nem veszítettek időszerűségükből. Biztosította a főtitkárt arról, hogy a világszervezet a béke és biztonság megőrzésében mindig számíthat néptünk és kormányunk támogatására.

Javier Pérez de Cuellar pohárköszöntőjében köszönetet mondott magyarországi meghívásáért. Hangsúlyozta, hogy mély benyomást tett rá az a támogatás, amelyet Magyarország az Egyesült Nemzetek Szervezetének nyújt, majd így folytatta:

Ahhoz, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezetét hatékonyabbá tegyük, nem többre és nem kevesebbre van szükség, mint az ENSZ alapokmányában előírányzott nemzetközi biztonsági rendszer újjalesztésére. Minden újkeletű tapasztalatunk azt bizonyítja, hogy ennek a biztonsági rendszernek nincs más alternatívája, mint az a veszélyes folyamat, ami a nemzetközi anarchia felé visz.

Mai, kölcsönös függésen nyugvó világunkban minden probléma, minden válság és minden viszály veszélyeket jelent nem csupán az érintett régiókra, hanem a nemzetközi közösség egészére is. Nincs olyan nemzet, amely mentesülhet a bizalom hiányának és a nagyhatalmak közötti érintkezés beszűkülésének káros hatásaitól. Ezek alapjaiban fenyegetik a nemzetközi béke és biztonság problémáinak közös megoldását.

Egyetlen békeszerető ember, csoport vagy állam sem kérdőjelezheti meg, hogy a nemzetközi kapcsolatok romlását azonnal meg kell állítani. Mindenki fel kell ismernie, hogy e cél elérése érdekében a kormányoknak újra meg kell erősíteniük tudatos elkötelezettségüket az Egyesült Nemzetek alapokmányában lefektetett elvek iránt. Ennek az ismételt elkötelezettségnek egyetemesnek kell lennie.

Miközben mindezeket elmondom itt, ma este, tudatában vagyok Magyarország gazdag és sokrétű történelmi múltjának. Magyarország századokon át tanúja volt birodalmak összecsapásának, tapasztalta a háború pusztításait és hosszú időn át láthatta, hogyan tagadják meg és veszik semmibe

nemzeti létét. Történelme során a magyar nép szakadatlan hőies harcot folytatott nemzeti függetlenségéért és önmegvalósításáért. Csak a mi korunkban következett be, hogy ez a küzdelem teljes mértékben elérte célját. Magyarország tehetségével és törekvéseivel összhangban maga irányítja sorsát.

Mindezek alapján biztos vagyok abban, hogy Magyarország különösen óhajítja a szilárd békét. A kontinens két része közötti, kölcsönös együttműködésben alapuló európai béke létfontosságú az egész Föld békéje szempontjából.

Az ENSZ főtitkára a továbbiakban szót közelmúltban tett afrikai útjáról, amelynek tapasztalata alapján felhívással fordult a nemzetközi közösség tagjaihoz, hogy két- és többoldalú segítségnyújtással járuljanak hozzá az aszaly következményeinek leküzdéséhez és az éhezés enyhítéséhez.

Pére de Cuellar befejezősül ismételtén kifejezésre juttatta azon meggyőződését, hogy a világéke elérése érdekében törekedni kell az Egyesült Nemzetek Szervezetének alapokmányában megfogalmazott célok megvalósítására.

RÁDIÓTELEX

FALUVÉGI LAJOS
VARSÓBA
UTAZOTT

Csütörtökön Varsóba utazott Faluvégi Lajos, a Minisztertanács elnökhelyettese, az Országos Tervhivatal elnöke, Manfred Gorywodának, a Lengyel Népköztársaság miniszterelnök-helyettesének, a minisztertanács mellett működő tervbizottság elnökének meghívására, hogy a két ország közötti időszerű gazdasági, együttműködési kérdésekről, valamint a következő tervidőszakra vonatkozó fejlesztési lehetőségekről tárgyalásokat folytasson.

SZÍRIAI
SZOLIDARITÁSI
BIZOTTSÁG

A Magyar Szolidaritási Bizottság meghívására Ahmad al Asszadnak, a Szíriai Szolidaritási Bizottság elnökhelyettesének, a Szíriai Arab Egységpárt elnökének vezetésével csütörtökön hazánkba érkezett a Szíriai Szolidaritási Bizottság küldöttsége. A delegáció megbeszéléseket folytat a Magyar Szolidaritási Bizottság, a Hazafias Népfront és az Országos Békatanács vezetőivel a közel-keleti helyzetről, az imperializmus ellen küzdő arab népekkel, a Szíriai Arab Köztársasággal vállalt szolidaritás erősítéséről. A küldöttséget a repülőtérén Sütő Gyula, a Magyar Szolidaritási Bizottság titkára fogadta. Jelen volt Abdul-Aziz Masharika, a Szíriai Arab Köztársaság budapesti nagykövete.

BORBÉLY SÁNDOR
LÁTOGATÁSA

Csehszlovákia Kommunista Pártja Központi Bizottsága meghívására csütörtökön, a Csehszlovák Szocialista Köztársaságba utazott Borbély Sándor, az MSZMP KB tagja, a munkásörsg országos parancsnoka, hogy részt vegyen az 1948-as februári forradalom győzelmé és a csehszlovák népi milícia megalakulásának 36. évfordulóján rendezett ünnepségeken.

GELENCSE JÓZSEF
KITÜNTETÉSE

Az Elnöki Tanács Gelencsér József határor ezredesnek eredményes munkája elismerésül, nyugállományba vonulása alkalmából a Szocialista Magyarországi Érdemrendet adományozta. A kitüntetés csütörtökön Horváth István belügyminiszter adta át.

Kádár János látogatása az MTESZ-ben

(Folytatás az 1. oldalról.)

súlyozott munkahelyi légkör. A műszaki értelmiségiek hangulatát ma a politika iránti bizalom, a tettekészség, amely a legfontosabb gazdaságpolitikai céljainkkal való egyetértésen alapul — mondotta Tóth János.

A tájékoztatót követő beszélgetés során Madar Miklós az MTESZ pártszervezetének munkáiról számolt be. Vámos Tibor, a szervezet tudománypolitikai bizottságának elnöke kiemelte, hogy az MTESZ mindinkább képes a műszaki haladás állította sürgető igényeket érzékelni, s azokat közvetíteni. Most például a műszaki értelmiség helyzetének javítására tett javaslatok, s az elektronikai program fejlesztésére vonatkozó elképzeléseik kerülnek az illetékesek elé. Soós Gábor, az MTESZ társelnöke arról

szólt, hogy az agrárértelmiségiek népes rétege nemcsak a termelés korszerűsítésében, hanem a falvak közéletében is meghatározó erővé vált. Dimény Imre, az oktatási bizottság elnöke elmondotta: MTESZ és tagszervezetei a szervezetbe tömörült társadalmilag fontos tevékenységük (MTI)

alapotva született meg a most bevezetendő új rendszerű technikusok képzés, s bekapcsolódhattak a köz- és felsőoktatás fejlesztési koncepciójának kidolgozásába is. Müller István, az MTESZ társelnöke beszámolt arról, hogy a műszaki fejlesztés viszonylagos lassúságán kívántak változtatni az országos szakmai tanács tavalyi létrehozásával. E testület az ellenőrző bizottság elnöke, a vezető műszaki szakemberek helyzetét, gondjait érintette felszólalásában. Kónya Albert, az MTESZ társelnöke kiemelte, hogy a természet- tudományok művelői is nagy segítséget kaptak a tájékozódásban, az eredmények kölcsönös megismertetésében a szervezettől, és szö- lött az MTESZ széles körű nemzetközi kapcsolatrend- szeréről.

Kádár János felszólalásában időszerű bel- és külpolitikai kérdésekről beszélt, majd elismeréssel szólt a magyar műszaki értelmiség munkásságáról, méltatta a bizottság elnöke elmondott: MTESZ és tagszervezetei a szervezetbe tömörült társadalmilag fontos tevékenységük (MTI)

Végső búcsú Mihail Solohovtól

● Vesenszkaja (MTI)

Mihail Solohovot, a szovjet irodalom kedden, hosszú betegség után elhunyt klasszikusát csütörtökön helyezték végső nyugalomra a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa elnökségének és a szovjet hadsereg vezetésének képviselői, s a bizottság elnöke, Mihail Zimjanyin, az SZKP KP titkára.

Solohov sírjánál díszőrsé- get álltak a temetése megszervezésére alakult bizottság tagjai, köztük az SZKP Központi Bizottságának, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa elnökségének és a szovjet hadsereg vezetésének képviselői, s a bizottság elnöke, Mihail Zimjanyin, az SZKP KP titkára.

Japán-szovjet kapcsolatok

● Tokió (MTI)

Japán parlamenti képviselők sürgették egy szovjet parlamenti delegáció mielőbbi tokiói látogatását. A japán-szovjet barátság erősítésére alakult törvényhozási csoport — amely

kormánypárti és ellenzéki képviselőkkel áll — felszólította a parlament felsőházának és alsóházának elnökeit, Fukunaga Kendzsit, illetve Kimura Micuót, hogy mielőbb hívják meg a szovjet küldöttséget.

Amerikai kivonulás Libanonból

● Bejrút (MTI)

Nyugat-Bejrútban az amerikai tengerészgyalogosok túszaik lettek annak az amerikai politikának, amely mindenáron biztosítani akarta az Izraelnek elfogadható, nyugatbarát libanoni kormány létét — így summázta a napokban az amerikai UPI hírügynökség a hírt, hogy a kormány Washingtonban végül is az 1800 tengerészgyalogos kivonása mellett döntött.

1982 szeptemberében rendezkedtek be véglegesen az amerikai katonák a libanoni főváros nyugati felében. Eredeti feladatuk az volt, hogy — együtt a francia, olasz és brit egységgel — megvédjék a polgári lakosságot, pusztá jelenlétükkel, járőrözésekkel teremtsek meg a politikai kibontakozáshoz szükséges „biztonságérzetet” a fővárosban. A négyhatalmi erők amerikai katonái azonban hamarosan túllépték eredeti hatáskörüket. Mindenekelőtt nekiláttak kiképezni a Dzsamajel-kormány amerikai pénzen felszerelt, a jobb- oldali keresztény miliciákkal szövetséges újjászervezett hadseregét. Tavaly szeptembertől pedig a part mentén horgonyzó hadihajók ágyúinak és a repülőgép-anyahajókról felszálló vadászgépek rakétáinak támogatásával nyíltan beavatkoztak a Bejrúttól délre folyó harcokba.

A veszteségekre — több mint 260 amerikai katona lelte halálát a másfél éves libanoni kalandban — nem tudott magyarázatot adni az amerikai kormány a beavatkozás értelmét firtató kongresszusi képviselőknél.

Washington arra kényszerült, hogy kilépjen a veszélyes ponthelyzetből, kiszabadítsa „túszaikat”, átérteljele taktikáját, finomítsa beavatkozásának módszereit, enyhítse a nyílt beavatkozás okozta károkat — minden bizonnyal a további beavatkozás lehetősége érdekében. Mert arról Washingtonban, a látszat ellenére, nem mondták le. A tengerészgyalogosokat nem haza hívták. A helikopterek a 6. flotta libanoni partok előtt horgonyzó hajóira szállították őket. Több mint 30 amerikai hadihajó teljesít szolgálatot továbbra is a libano-

ni partoknál, a második világháború óta legnagyobb flottaösszevonás keretében. Az amerikai kormánynak pedig továbbra is felhatalmazása van a törvényhozási, hogy a hadsereget gyakorlatilag tetszése szerint vesse be Libanonban. A beavatkozás, változó módszerekkel, tehát folytatódik tovább.

Pafik Hariri szaúd-arábiai közvetítő csütörtökön teljes titoktartás mellett folytatta szerdán megkezdett tárgyalásait a baabai elnöki palotában Amin Dzsamajel libanoni államfővel és Ebe Szalem külügyminiszterrel az izraeli-libanoni megállapodás érvénytelenítését is magában foglaló szíriai-szaúdi rendezési javaslatról. Az Asz-Szafir című bejrúti lap értesülése szerint az elnök abban reménykedik, hogy az Izraellel kötött egyezmény érvénytelenítését ellenző jobboldali körök nyomása javítja tárgyalási pozícióját a politikai és ka-

tonai erőfölényre szert tett ellenzékkel szemben.

Dzsamajel elnök csütörtökön — Hariri jelenlétében — fogadta a jobboldali pártszövetség két vezetőjét, Pierre Dzsamajelt, a falangista párt és Camille Samunt, a Nemzeti Liberális Párt elnökét.

Szelim Al-Hossz volt libanoni miniszterelnök sajnálatosnak mondta, hogy Samun ragaszkodik a libanoni rendezés fő akadályává vált egyezmény ratifikálásához. Az Al-Baath című damaszkuszi lap szerint az érvénytelenítés ellenzői abban reménykednek, hogy Izrael katonai beavatkozást hajt végre a javukra.

Az izraeli légierő csütörtökön — öt napon belül — harmadszor — újabb légitámadást hajtott végre a libanoni hazafias erők ellen. Örszere alatt álló Bamdun és Szofar térsége ellen. A Tel Aviv-i közlemény azt állította, hogy palesztin bázis volt a célpont.

Siklós János

Zilahy Lajos utolsó évei

14.

Érezte, hogy komolyan beszéllek. — Szép környék — szolt fáradtan, vagy fölzaklatottan —, a telek is jó helyen van, tudod, mit lehetne oda építeni?

— Mit?
— Egy nagyon szép, nagy palotát, sok lakással.

— Remélem, majd megépítjük egyszer.

— De nem az állam pénzén, hanem a kint élő magyarok építékén. Sok olyan magyar él külföldön, aki öregségére szeretne visszatérni a hazába. Többségüknek van is pénze arra, hogy megépítsen egy két-három szobás lakást. Meg is tennék.

— Lehet, hogy ebben van fantázia, bár én nem értek ezekhez a dolgokhoz.

— Persze, hogy van, nagy fantázia van ebben. Kíváncsiságból egyszer meg is kérdeztem néhány, kint élő idős családot. Szimpatizálnak a gondolattal.

— Majd megemlítem hozzáértő, autentikus személyeknek.

— Kár lenne elvetni ezt a gondolatot.

— Te is építhetnél ott, hiszen az a telek a tiéd volt.

— Én nem építek semmit.

— Beszélgezzünk még erről a témáról. Szerintem te idehaza újra megtalálnád magadat.

Zilahy hallgatott. Nem hagytam abba.

— Lajos, én erről a kérdéstről nem felelőtlenül beszéllek.

— Azt tudom.

— Mi a te célod? Bolyongsz Európában, Amerikában, mint egy helyét nem leelő, hazátlan vándor, pedig van hazád. Meddig lehet ezt csinálni, nyolcvan év fölött jársz.

— Én már nem tudnék itt élni. Naponta kijárni a temetőbe, virágot vinni azoknak a sírjára, akikkel valamikor együtt éltem, együtt dolgoztam, ezt nem bírnám el. A feleségemre még rosszabb hatással van a múlt, menekül előle. Keresem telefonon Darvast, azt a választ kapom: meghalt. A közelmúltban Mihályfi Ernővel lett volna dolgom: a telefonban közölték: meghalt. És ez így menne, amíg csak élnek.

— Így jobb?

— Jánoskám, így se jó, azt én érzem a legjobban.

— Neked itt, Magyarországon nincs szegény-nivalód.

— Ezt ne bolygassuk. Bizonyos írói körök vagy félnek tőlem, pedig én már nem irok, vagy pedig nagyon rosszindulatúak velem szemben. Én nem kérné, hanem adni jönnék.

— Sejttem, mire gondolsz, de egy-egy véleményem ne tegyél általánossá.

— Erről majd inkább holnap beszéljünk. Vacoráztunk és befejeztük a napot. Megállapodtunk, hogy másnap este találkozunk a szerkesztőségben.

*
Feltételeztem, hogy a magyar irodalom történetének (1986-os kiadás, Akadémia Kiadó) VI. kötetében, a Konzervatív irodalom fejezetben a róla szóló summázat nem tetszik neki.

Újra elolvastam a szöveget. Egyfajta értékítélet, kissé rideg, lojalitás nélküli stílusával sem adhatna okot érzékenységre. Van ebben a

szövegben azonban egy furcsa megállapítás, de szinte kizártnak tartom, hogy Zilahy észrevessejen politikailag hibás mondatokat, mert távol állt és távol áll a politikai elvi kérdéseitől.

A szöveg így hangzik: „Fatornyok című szindarabjának burkolt antifasiszta céltartalmú, a »Blut und Boden« jelszóval szegül szembe és igazi hűségét a szülőföld szeretetét vallotta, de ez a szülőföld a kúriák és az elveszett ősbirtokoké.” Ennek a szövegnek az a baja, hogy Zilahy a polgári Magyarország megőrzésén belül is reformpárti volt, ezt publicisztikája elvitatlanul teszi és erről érdemes szólni. De nagyobb gond az, hogy ez a megállapítás azt sugallja, ak akár antifasiszta, akár fasiszta volt valaki, mindegy, ha a kúriák, az ősbirtokok vagy a tőkés Magyarország védelmezője volt. Roosevelt is antifasiszta volt az amerikai tőke érdekében, de milyen nagy baj lett volna abból, ha fasisztaként áll az amerikai tőke szolgálatában, a náciizmus mellett!

Mi volt akkor az emberiségre szabadult pokol tüzeiben egy ember magatartását megítélő mérce? Antifasiszta, semleges vagy fasiszta. Zilahy antifasiszta volt, és ezt a magatartást elismerni, a mondat második felében mindjárt degradálni, hogy az volt ugyan, de a kúriák védelmében... Ebből a szövegezésből erőteljesen kilóg a szubjektív lólabá.

Zilahy ilyesmire nem gondolhatott, és voltaképpen nincs is különösebb jelentősége — ez egy véleményem és semmi több; a már idézett Magyar irodalmi lexikon szerkesztőinek is volt egy véleménye. Nem szentírások ezek, a kutatások elmélyülésével módosuló, adott időre vonatkozó értékítéletek.

Ezek szerint itt valamit más húzódik meg amiről én nem tudok, de mi lehet az? Tisztázom veled, ez lesz az első dolgom.

(Folytatjuk.)